

Enkestanden i Danmark 1801

En analyse af en specifik social gruppes leveforhold – baseret på den komplette 1801 folketælling.¹

Af Nanna Floor Clausen, DDA

Baggrund

Danmark råder nu over den komplette indtastning af 1801 folketællingen. I Metode & Data, nr. 84,2001:1 er der blevet redegjort for arbejdet med at nå dette resultat. Afslutningen af indtastningen har ikke betydet, at arbejdet med at forbedre indtastningerne er ophørt. Arbejdet med korrekturlæsning er fortsat og i særdeleshed skal nævnes arbejdet med at forbedre indtastningen af København. Disse data var af en særlig karakter, da indtastningen af København blev foretaget, før der var udviklet et standard program til indtastninger af folketællinger. Væsentlig information var udeladt og felter var slået sammen. Indholdet fra de to felter 'Stilling i husstanden' og 'Erhverv' var blevet skrevet i det samme felt og ydermere var der af pladshensyn indført mange selvopfundne forkortelser. Desuden var det ikke muligt at identificere de enkelte husstande.

Med udgangspunkt i den komplette folketælling er det være interessant at undersøge forholdene omkring en udvalgt gruppe. Alle de personer, der i feltet 'Civilstand' er kategoriseret som 'Enke/Enkemand', er blevet udtrukket. Enkestanden er blevet valgt, fordi det forekom interessant at se, hvordan den klarede sig uden de sociale sikkerhedsnet, der findes i dag. Det var min opfattelse før undersøgelsen, at dette var en sårbar gruppe, der ofte havde meget begrænsede midler til rådighed. Et mål for undersøgelsen var at se, hvor mange fra denne gruppe, der boede alene og hvor mange, der boede i en familie eller husstand med mere end en person. Et andet mål var at undersøge, om der var forskelle mellem de to køns leveforhold, og om der var regionale forskelle. Efter færdiggørelsen af denne folketælling er der udført et stort arbejde med at standardisere erhvervsfeltet. Dette arbejde har blandt andet baseret sig på det standardiseringsarbejde, der er gjort i HISCO². Men da dette arbejde ikke er detaljeret nok til et landbrugssamfund som det danske på denne tid, blev der tillige udarbejdet en særskilt erhvervskodning. Mange af de erhverv der optræder hos denne gruppe findes ikke i HISCO, da HISCO bygger på aktive erhverv indenfor landbrug og især industri. De erhvervskoder, der er blevet udarbejdet af Hans Jørgen Marker, DDA, er blevet anvendt i denne undersøgelse.

Undersøgelsens emner er:

- Aldersfordeling
- Husstandsstørrelse
- Erhverv
- Hvor det har været muligt er der blevet foretaget mere detaljerede analyser, der inddrager køn og bopælsområde

¹ Artiklen er en dansk bearbejdet version af et paper fremlagt ved Association of History and Computing's konference i Tromsø i august 2003.

² HISCO - historical international classification of occupations - er et internationalt samarbejde om kodning af historiske erhverv.

Metode

I 2001 blev Folketællingen 1801 færdigindtastet, og det blev muligt at søge i den. Først da alle data var indført i en database, begyndte arbejdet med at se nærmere på selve datakvaliteten. Der var stadig mange felter, der ikke var udfyldt, for eksempel, 'Køn', og oplysningen om alder er skrevet på mange meget forskellige måder. Da disse to felter var blevet standardiseret og kodet blev det muligt at lave ny statistik for hele befolkningen. Efterfølgende er der som nævnt blevet foretaget yderligere korrekturlæsning og især er København med omkring 1 mio. poster blevet rettet og forbedret.

En indtastning afleveres fra indtasterne for hvert enkelt sogn som en 'Paradox-fil'. Disse filer lægges derefter ind i MSSQL-database. Denne database opdateres regelmæssigt, når der kommer nye data ind, og når eksisterende data er blevet korrekturlæst. Der findes to udgaver af denne database: en til forskningsbrug mm. og en udgave, der anvendes til søgninger via Internettet. Folketællingen 1801 er derudover blevet gjort til en selvstændig database, her benævnt '1. Version', der er blevet anvendt, når data skulle standardiseres og kodes. Da denne database ikke er blevet opdateret med de mindre sogne, men dog med København, blev der til brug for denne undersøgelse lavet endnu en database med Folketællingen 1801, her benævnt '2. Version'. Dette betød, at det arbejde, der var udført med standardiseringer og kodninger kunne anvendes på noget af materialet, men ikke på det, der siden dette arbejde var blevet korrekturlæst.

Den nye 1801-tabel har 940.341 poster. Fra denne tabel blev alle med Civilstand 'enke/enkemand' udtrukket i en ny tabel. Resultatet blev en tabel med 49.447 poster.

Feltet 'Køn':

Det første, der skulle gøres, var at tilføje en kode for køn. I 25.246 tilfælde var dette felt ikke udfyldt. For at kunne udfylde dette felt blev den information, der var i felterne 'Navn', 'Stilling i husstanden' og undertiden også i feltet 'Erhverv', udnyttet. For ca. 10.000 af mændene kunne det tidligere arbejde udnyttes ved at linke til den anden tabel vha. felterne indtastningsnr og løbenr. Slutresultatet var, at kun for 10 poster var det ikke muligt at afgøre køn. Feltet blev derefter kodet til en numerisk værdi.

Feltet 'Alder':

Det næste vigtige felt var feltet 'Alder'. Ved at benytte det arbejde der allerede var udført, lykkedes det at opdatere de fleste felter. I indtastningerne er aldersfeltet et tekstfelt, hvor alder kan være skrevet på mange måder jf. kilderne og desuden indeholde '?', hvor teksten ikke kan læses. Heltalsværdien blev udtrukket fra feltet til et nyt felt, således at det er muligt at lave statistiske analyser.

Sammenkædning af poster til en husstand

Det vanskeligste arbejde var at tildele et husstandsnummer til en husstand. Først blev der tildelt unikke husstandsnumre til hver person i tabellen med enker. Arbejdet med tildeling af husstandsnummer var begyndt før denne undersøgelse, men er ikke afsluttet. Under arbejdet med indskrivning af folketællingerne er indtasterne blevet bedt om at udfylde feltet 'Husstands/familienr'. Mange gør dette korrekt og det udnyttes på Internettet til funktionen 'Vis husstand'. Men det bliver samtidig gjort forskelligt i de forskellige indtastninger. For at kunne lave generelle analyser er det nødvendigt at have en standard for familienummer, der er unik for hver husstand i hele folketællingen. Det arbejde, indtasterne har gjort med at tilføje et husstandsnummer, kan udnyttes men desværre ikke altid. Undertiden er der indenfor hver husstand tilføjet et løbenr til hver person i husstanden. Det medfører, at hver person mister identifikationen med den øvrige husstand. I disse tilfælde er det nødvendigt at se nærmere på data for at afgøre, hvornår en ny husstand begynder.

Dette afgøres oftest ved at se på indholdet i feltet 'Stilling i husstanden', da husstandsoverhovedet altid nævnes først. Desværre findes der ikke en betegnelse 'Husstandsoverhoved', der kan anvendes til dette. Der blev skrevet et program, der kunne søge efter nogle af de mange måder denne stilling kan angives på. Det har som sagt været meget tidskrævende og i mange situationer kan det være vanskeligt at afgøre om noget er en eller flere husstande. For eksempel: tilhører en husmoders søster den samme husstand som husmoderen eller har hun sin egen husstand, når hun er angivet som 'indsidder'? Især tilfældene med inddidere er vanskelige at afgøre og må undersøges individuelt. Men på grund af datamængden er dette kun sjældent overkommeligt.

Det der programmæssigt knytter en husstand sammen er felterne: stednavn, husstands/familienummer og matrikel i tilknytning til feltet 'Stilling i husstanden'.

Ved at sammenkæde til '1. Version' lykkedes det at få tildelt husstandsnummer til 37.000 poster i enketabellen. Fra denne tabel lykkedes det i at tildele husstandsnummer til 195.000 poster i '2.version-tabellen'. De resterende 11.000 poster blev fundet, og ved hjælp af et program blev disse personer tildelt et unikt husstandsnummer, der ikke var brugt i nogen tabeller. Da dette var gjort fik de husstande, der kunne sammenkædes med enketabellen, tildelt et husstandsnummer. Det drejede sig om 212.000 poster. De resterende 300 poster blev fundet manuelt ved at sammenholde antallet af poster i hver indtastning. Det viste sig så, at nogle poster var dupliseret. Disse poster blev fjernet og processen gentaget endnu mere omhyggeligt.

En ny tabel blev oprettet ved at udvælge alle de poster fra '2. Version', der havde fået tildelt et husstandsnummer. Ved at sammenholde antallet af husstandsnumre i denne tabel med enketabellen blev flere fejl, såsom for store husstande og for få numre opdaget. Disse fejl blev rettet manuelt. Desuden havde sammenkædningen mellem tabellerne medført nogle fejl, der skulle rettes – primært manuelt/enkeltvist.

Ved at sammenholde med '1. Version' viste en nærmere undersøgelse, at i nogle byer var der foretaget en yderligere opsplitning i husstande end det umiddelbart fremgik. Disse nye og mindre husstande blev derpå tildelt '2.versionen'. I denne version blev alle enker/enkemænd tildelt en kode for at adskille dem fra de øvrige i husstanden og for at kunne opdage evt. andre fejl ved sammenkædningen. Antallet af husstandsnumre og af enker var ikke det samme, hvad det burde have været. Antallet af husstande, der havde mere end en enke blev derefter undersøgt. Der viste sig at være 3251 af denne type husstande.

Resultat af ovenstående arbejde:

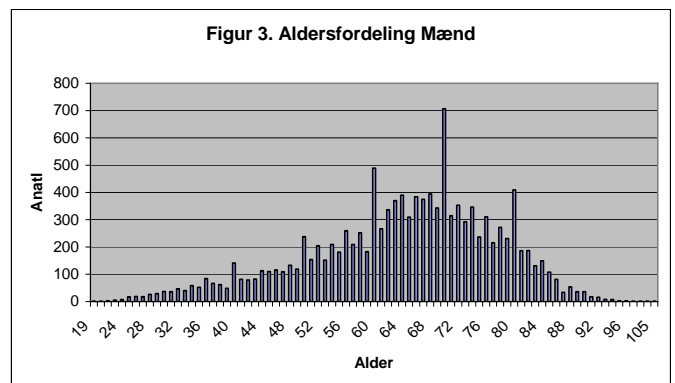
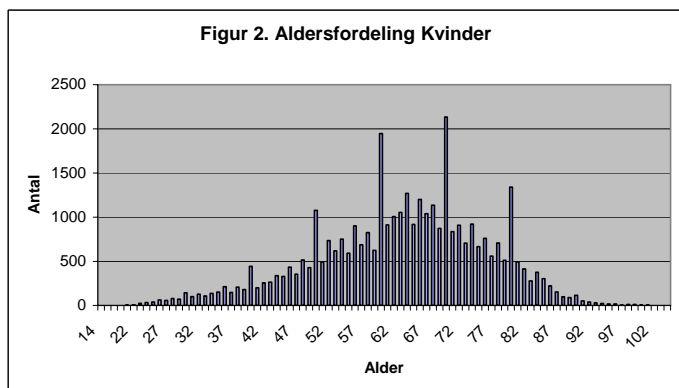
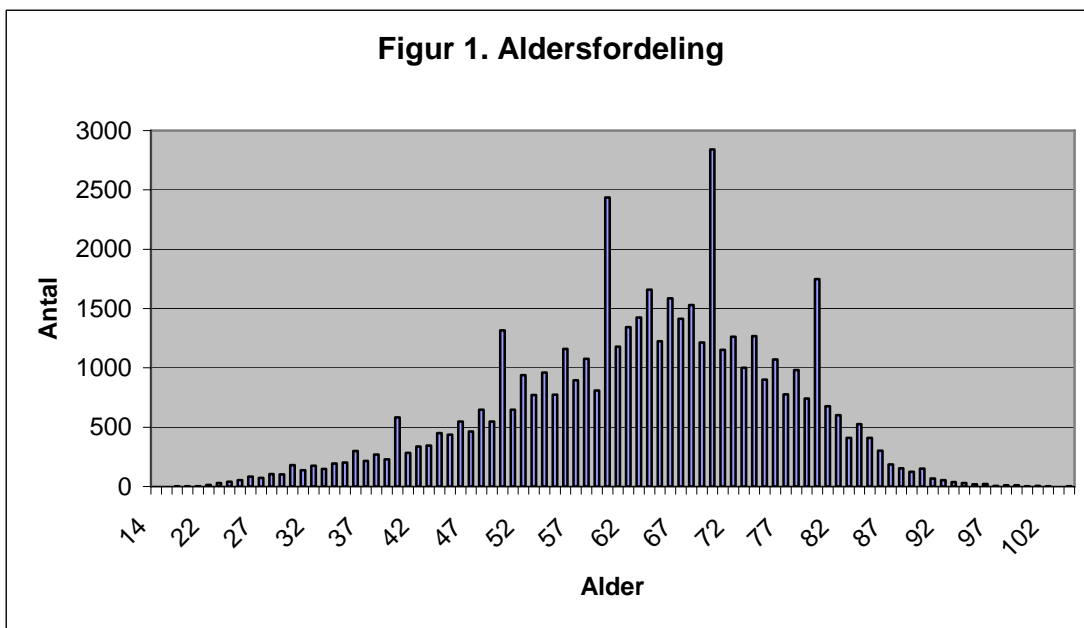
44.154 husstande der indeholder 223.547 poster.

Enker: 36.942 = 75%

Enkemænd: 12.194 = 25%

Analyse af alder

En nærmere analyse af aldersfordelingen afslørede, at der var 13 poster, der havde en alder mellem 1 og 13 år. Disse poster blev nærmere undersøgt og sammenlignet med de oprindelige afleverede indtastninger, der havde de samme oplysninger. Enkelte havde dog kommenteret den påfaldende lave alder. I nogle tilfælde viste undersøgelsen, at det var i feltet 'civilstand', at der var skrevet forkert. Disse poster blev fjernet.



Det fremgår tydeligt af Figur 1, 2 og 3, at der er en overrepræsentation af de 'runde' aldre. Den basale statistik i Tabel 1 er fremkommet ved at beregne det gennemsnitlige antal personer i per år tiårsintervallerne omkring de runde år fra 40 til 80. Det vil sige det gennemsnitlige antal personer for hvert år i gruppen af 36-45 årig, 46-55 årige og 56-65 årige osv. Gennemsnitstallet er derpå er sammenlignet med det faktiske antal personer, der har fået tildelt det runde år. Ses der på 'alle', er der for eksempel i alt 3446 personer i intervallet 36-45 år, 583 af disse er angivet til 40 år. Det vil altså sige, at de 40 årige udgør 169 pct. af gennemsnittet på 345 personer. For hvert tiårsinterval

angives således det runde års procent af gennemsnittet. I de sidste kolonner er opgørelsen opdelt på mænd og kvinder.

Tabel 1. Overrepræsentation af personer med runde år i forhold gennemsnittet i tiårsintervaller

<u>Begge køn</u>		<u>Mænd</u>		<u>Kvinder</u>	
Alder	Pct. af gennemsnittet	Alder	Pct. af gennemsnittet	Alder	Pct. af gennemsnittet
40	169 %	40	162%	40	172%
50	173 %	50	147%	50	180%
60	184 %	60	159%	60	192%
70	200 %	70	189%	70	205%
80	220%	80	186%	80	233%

En sammenligning af denne aldersfordeling med de tal, der er fundet af Hans Christian Johansen³ viser, at til trods for at han også har fundet en overrepræsentation af ældre omkring 5- og 10-år, er der en hel anderledes overrepræsentation for enkestandens vedkommende. Der er tale om meget lidt nøjagtighed og/eller interesse for denne gruppe. Hans Christian Johansen har vist, at overrepræsentationen omkring 'runde' ældre stiger med højere alder, og det bekræftes af denne undersøgelse. Det kan desuden vises, at tendensen er endnu stærkere udtalt for kvinder end for mænd.

Alle personer, der havde en alder over 100 år er blevet undersøgt nøjere. Mange viste sig at være fejlskrivninger og fejllæsninger, men der er dog folk med en høj alder, hvilket fremgår af nedenstående husstand (boksen er kopi fra Dansk Demografisk Database – <http://ddd.dda.dk>)

Samtlige personer i husstanden

Holbæk, Ods, Faarevejle, Faareveile Bye, , , 20, FT-1801

Der vises flg. felter:

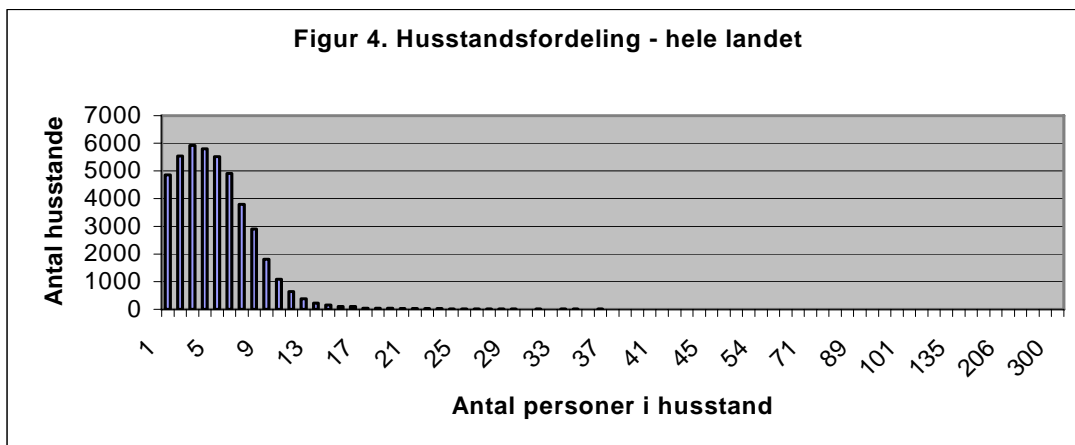
Navn, Alder, Civilstand, Stilling i husstanden, Erhverv , Fødested
 Niels Nielsen, 45, Gift, Mand, Huusmand med jord,
 Marie Pedersdatter, 56, Gift, Hans kone,
 Bodil Nielsdatter, 8, Ugift, Deres barn,
 Ewen Larsen, 105, Enkemand, G1 mand, Lever af almisse af sognet,

En analyse af aldersfordelingen viser, at 65% af kvinderne er fra 60 år og 69% af mændene er fra 60 år og frem. Dette understreger selvfølgelig, at risikoen for at blive enke/enkemand stiger med alderen, men afspejler desuden det faktum, at når en ægtefælle til en yngre person døde, giftede denne person sig hurtigt igen. Især hvis de havde en gård eller lignende, der skulle passes.

³ I blandt andet Metode & Data, nr. 84, p. 17

Analyse af husstandsfordelingen

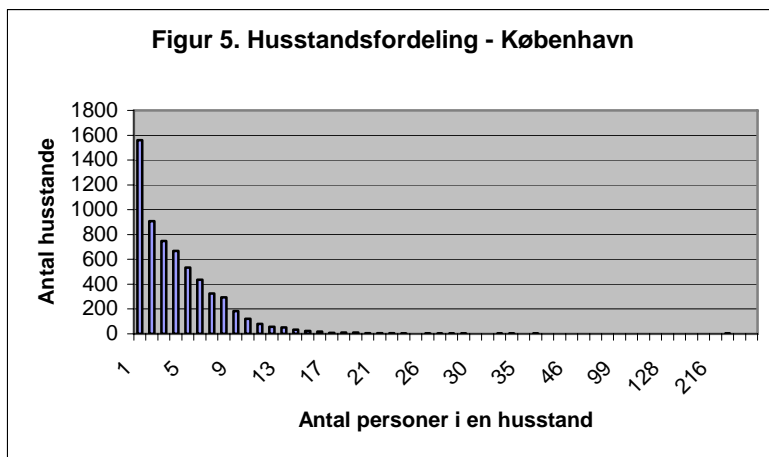
Formålet med denne analyse var at undersøge hvilken type husstand, enkestanden levede i. Boede de alene eller sammen med andre? Da vi endnu ikke er færdige med arbejdet med Folketællingen 1801 er det ikke muligt at sammenligne husstandsfordelingen for enkestanden med husstandsfordelingen for befolkningen under et. I denne artikel foretages alene undersøgelser af enkestandens husstandsfordeling i hele landet og fordelt på de tre regioner: København, købstæderne og landdistrikterne.



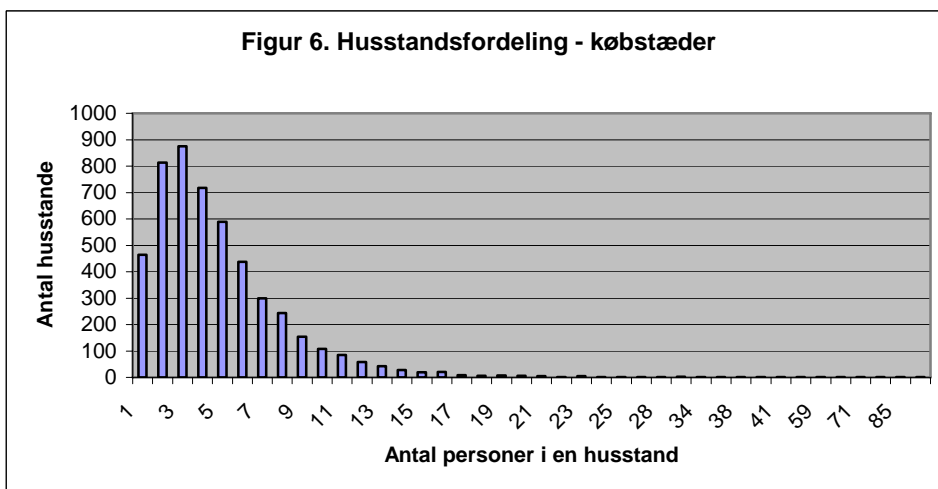
Når man ser på Figur 4 kan det ses, at den mest udbredte husstandsstørrelse bestod af 3 eller 4 personer: 5.920 husstande bestod af tre personer, 5.808 bestod af 4 personer. 51% af husstandene omfattede 2- 5 personer. For hele landet gælder, at 4.589 husstande er husstande, hvor en enke/enkemand levede alene. Det svarer til 11% af husstandene i denne undersøgelse.

Et stort spørgsmål indenfor dette emne er fortolkningen af husstandsbegrebet i institutioner. Nogle husstande omfatter mere end 200 personer men en nærmere granskning af disse husstande viser, at de er hospitaler. Ud fra folketællingens oplysninger kan det ikke afgøres om en person i et hospital var del af en husstand et andet sted udenfor hospitalet eller om vedkommende boede fast på hospitalet og på den måde blev forsørget. Hvis det sidste er tilfældet: er de så alle del af den samme husholdning eller er hver person at betragte som sin egen husstand? I denne undersøgelse bliver alle fra det samme hospital betragtet som en husstand, da de alle bor og spiser det samme sted.

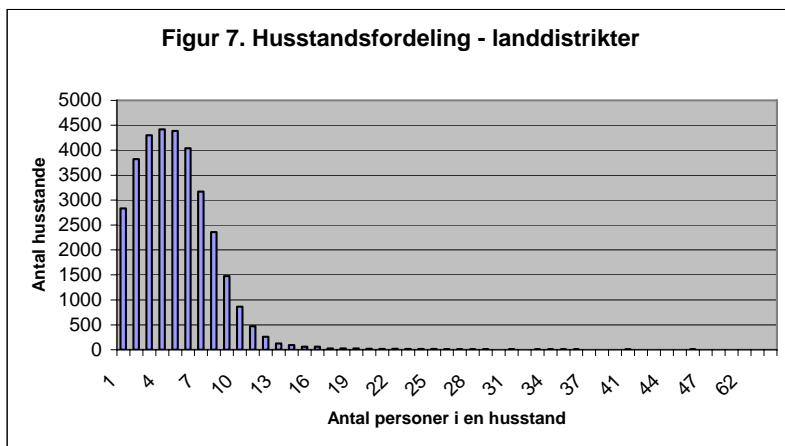
Udover at se på husstandsfordelingen indenfor enkestanden generelt er der lavet analyser for de tre tidligere omtalte geografiske opdelinger. Dette har kunnet lade sig gøre, fordi alle koderne for hvert sogn er tilføjet en kode for en af de tre regioner. Ved at sammenkæde til denne tabel har det været muligt at lave disse analyser.



Antallet af husstande i København med en enke/enkemand var 6.131. Resultatet for København viser tydeligt (jævnfør Figur 5), at den mest udbredte husstandsstørrelse var på en person. 1561 husstande svarende til 25% af husstandene var kun på en person. 909 husstande svarende til 15% bestod af to personer: en enke/enkemand og endnu en person. Men det er også i København, at man kan finde de største husstande. Som nævnt ovenfor er disse alle hospitaler (eller tugthuse) med 200-300 personer.



Antallet af husstande i denne 'region' var 5.014. I købstæderne var den mest udbredte husstandsstørrelse 3 personer (17%), men næsten lige så mange var på to personer, nemlig 16%. I købstæderne var der også store husstande på omkring 100 personer, men også her drejer det sig om hospitaler. Antallet af enker, der boede alene, var i købstæderne 464 svarende til 9%.



Antallet af husstande i landdistrikterne er langt det største: 33.007 (jævnfør Figur 7), da langt den største del af befolkningen levede i landdistrikterne. Generelt er husstandene her større og der er en mere jævn fordeling. 4.420 af husstandene omfattede 4 personer svarende til 13% og 4.387 husstande havde 5 personer – også 13%. Der var tillige et stort antal husstande på 10 – 33 personer; det skyldes de mange godser og store landejendomme. I landdistrikterne boede 2.834 enker/enkemænd alene. Det svarer til 9 % ligesom i købstæderne.

Kort om Fattigdomslovgivningen

For at forstå vilkårene for enkestanden vil der her blive givet en kort orientering om lovgivningen vedrørende fattige og fattighjælpen. I 1708 kom der en lov om fattighjælp. Denne lov blev revideret i 1730 og var i kraft indtil en ny revideret lov blev vedtaget i 1802/03.

I loven fra 1730 blev der skelnet mellem værdigt og uværdigt trængende. De værdigt trængende var folk, der ikke var i stand til at arbejde på grund af alder eller invaliditet. Hvert sogn skulle tage sig af sine egne fattige, og tiggeri fra folk der ikke hørte til sognet, var forbudt. Der var indført en særlig skat, der skulle betale for hjælpen til de fattige. Understøttelsen kunne blive givet som mad, idet de fattige cirkulerede mellem gårdene i sognet ifølge en tilrettelagt plan. Den lokale præst skulle overvåge, at skatten til de fattige blev betalt og at der blev sørget for de fattige. Dette var en vanskelig opgave, da der ofte var stor modstand mod, at der skulle lovgives særligt for de fattige. Man foretrak at hjælpe på frivillig basis – som velgørenhed. Tiggeri fra uværdigt trængende ophørte dog ikke med vedtagelsen af lovene. Gentagne gange blev tiggeri forbudt uden at det hjalp. Værdigt trængende kunne derimod få tilladelse til at tigge og i undersøgelsen af erhvervsfordelingen er der 16 personer, der er opført som værende tiggere. Nogle af de gamle og svagelige personer blev anbragt på hospitaler og de, der var i stand til at arbejde men ikke gjorde det (sandsynligvis på grund af arbejdsløshed) blev anbragt i 'tugt-, rasp- og forbedringshuse'. Disse institutioner fandtes dog ikke i landdistrikterne og der var også i byerne for få af dem til at løse problemerne med arbejdsløshed.

Gårdmænd havde ofte bedre muligheder for at sikre sig i alderdommen. De kunne lave aftægtsaftaler med de nye ejere af gården og få aftægt på deres egen tidligere gård. De nye ejere var ofte enten et af deres egne børn men det kunne også være helt nye ejere, der var villige til at indgå en aftægtsaftale med de tidligere ejere. Disse aftægtsaftaler specificerer til mindste detalje, hvor meget og hvad der skulle ydes i aftægt.

Beskæftigelse

Angivelsen af en persons beskæftigelse kan udtrykkes på mange måder. I enkestanden var der alene tale om 14.467 forskellige typer beskæftigelse – eller rettere der var benyttet dette antal måder at angive en beskæftigelse på. De fleste er dog variationer af stavemåde eller udtryksmåde. Blot det at oplyse at en person fik almisse kunne udtrykkes på 1.550 måder. At være en form for pensionist kunne angives på 322 måder (og der er tale om en gruppe på blot 720 personer). Som omtalt i begyndelsen kan HISCO koderne ikke anvendes på enkestanden og der er i stedet for anvendt de koder, der er introduceret i '1.version' af Folketællingen 1801.

Oplysningen om en persons erhverv kan findes både i feltet 'Erhverv' men også i feltet 'Stilling i husstanden'. Arbejdet med at standardisere disse felter har også været anvendt ved kodningen af feltet 'Køn'.

Da arbejdet med at bestemme og kode de to felter var afsluttet manglede 7.913 personer at få tildelt en erhvervskode. Det skyldtes oftest, at der ikke var angivet noget overhovedet om deres erhverv eller indtægtsforhold. Kodningen og standardiseringen resulterede i en reduktion af erhvervstyper til blot 220 forskellige. Nedenfor kan resultatet ses i Tabel 2 for hele gruppen og i Figur 8, der opgjort for hvert køn (hvor dog kun for de 10 hyppigste erhverv er medtaget).

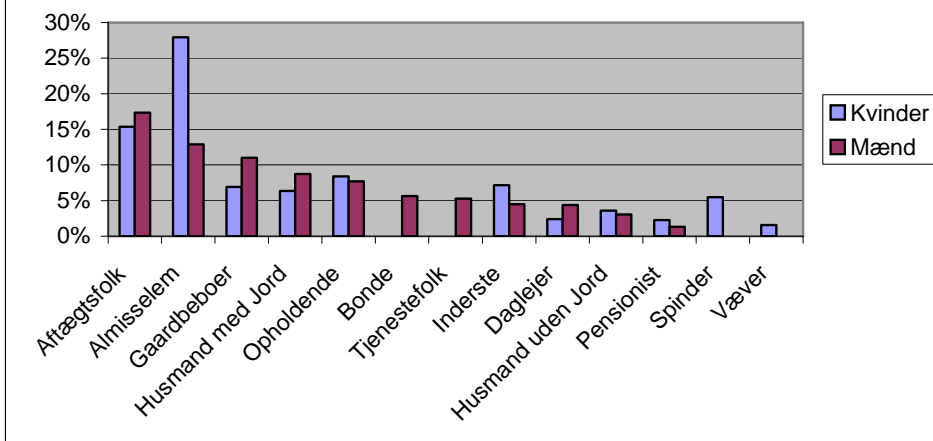
Uden standardiseringen og kodningen ville det ikke have været muligt at lave disse tabeller selvom det medfører, at der mistes noget information. Især hvor det drejer sig om en population som enkestanden, hvor en meget stor andel er uden almindelig beskæftigelse, men overlever på anden vis. Men ved ikke at have brugt vore egne koder og kun anvendt HISCO ville de fleste fra denne gruppe være blevet anbragt i den samme kategori.

Ved at se nærmere på tallene fremgår det, at de 10 mest almindelige erhverv dækkede 76% af gruppens erhvervstyper og 20% dækkede 89,5%.

Tabel 2. De 20 mest almindelige erhverv for enker

Antal	Kode	Erhverv	Andel
8288	37200	Almisselem	25,17%
4163	37900	Aftægtsfolk	12,64%
2209	38100	Opholdende	6,71%
2063	600	Gaardbeboer	6,27%
1789	900	Husmand med Jord	5,43%
1750	14500	Spinder	5,31%
1658	38000	Inderste	5,04%
1301	38600	Pensionist	3,95%
916	1500	Daglejer	2,78%
874	1000	Husmand uden Jord	2,65%
776	1800	Tjenestefolk	2,36%
653	37300	Fattig	1,98%
607	38200	Logerende	1,84%
545	1600	Bonde	1,66%
367	13000	Væver	1,11%
336	14600	Syerske	1,02%
335	15200	Lever af Haandarbejde	1,02%
294	38800	Lever af sine Midler	0,89%
217	15300	Skrædder	0,66%
171	3900	Husholderske	0,52%
164	1700	Husmoder	0,50%

Figur 8. Andelen af 10 mest udbredte erhverv fordelt på mænd og kvinder



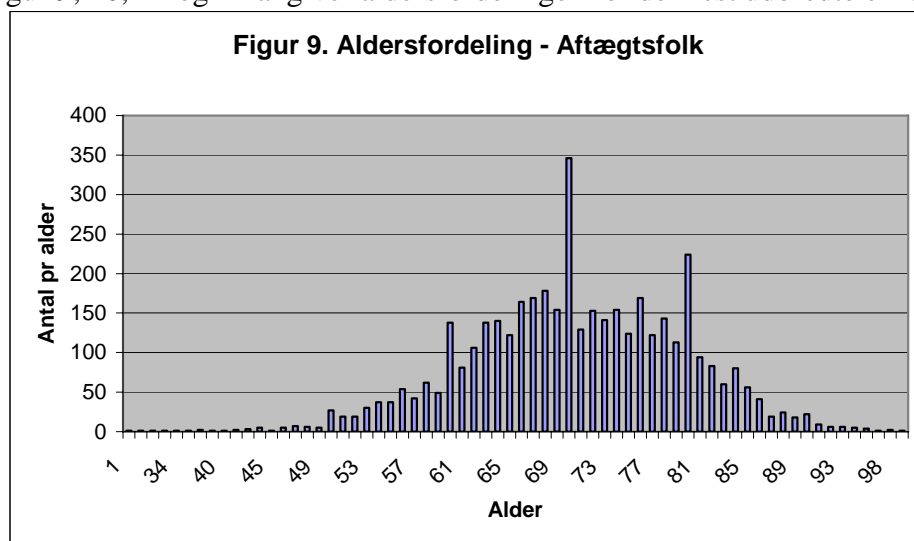
Som det kan ses af oversigten er mange af erhvervene ikke egentlige erhverv, men mere at opfatte som en måde at bo på. At være f.eks. 'indsidder' eller 'logerende' kan ikke betegnes som værende et erhverv. Men det er den eneste oplysning der findes i folketællingen om mange personers erhverv for denne gruppes vedkommende. Denne 'beskæftigelse' er angivet for 12% af personerne.

Den store proportion af kvinder i materialet afspejler sig tydeligt i erhvervsfordelingen.. Det er for eksempel forklaringen på, at 'erhvervet' almisselem er det mest udbredte erhverv. 29% af kvinderne var almisselemmer mod kun 14% af mændene. For kvindernes vedkommende var kun 12% på aftægt mod mændenes 15%.

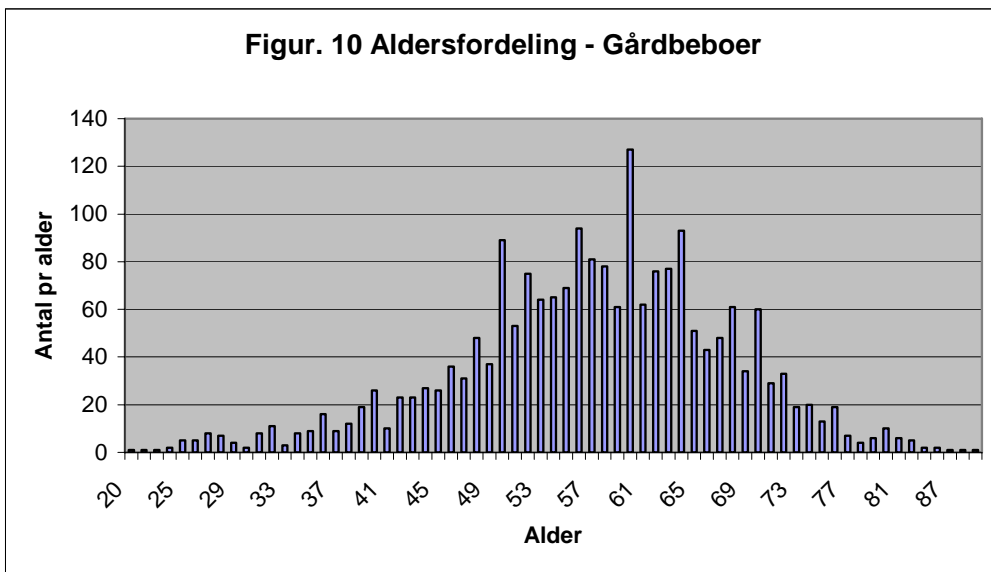
For kvinderne dækker de 10 hyppigste erhverv 80% af de anvendte erhvervstyper. Dette betyder, at kvinderne havde færre slags erhverv: 118 forskellige typer erhverv sammenlignet med mændenes 191 erhvervstyper. For mændene dækker de 10 hyppigste erhverv kun 15% af de anvendte erhvervstyper.

Figur 9, 10, 11 og 12 angiver aldersfordelingen for de mest udbredte erhvervstyper.

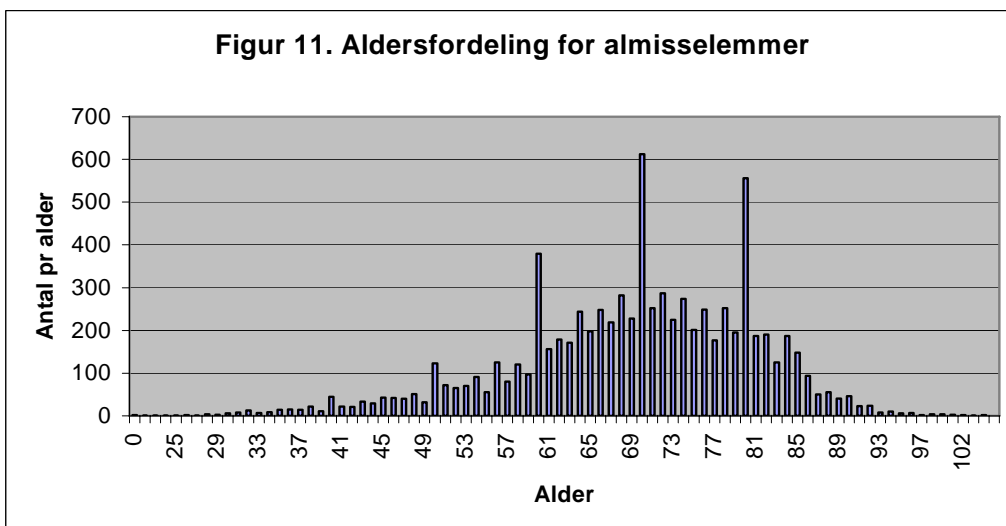
Figur 9. Aldersfordeling - Aftægtsfolk

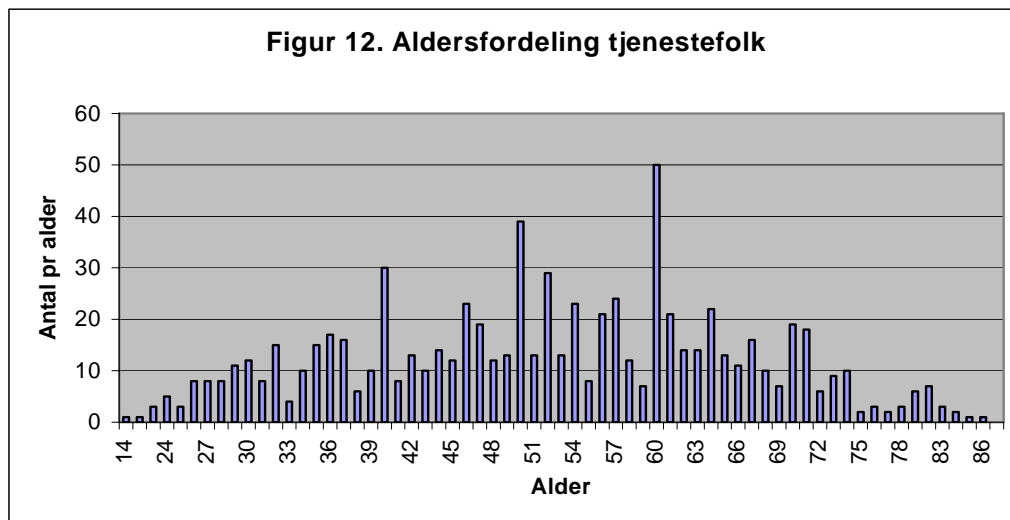


Figur. 10 Aldersfordeling - Gårdbeboer



Figur 11. Aldersfordeling for almisselemmer





For yderligere at belyse forholdene for enkestanden er der udarbejdet analyser af beskæftigelsestyperne i de tre geografiske områder og desuden er resultatet sammenholdt med køn. Resultaterne af disse analyser fremgår af Tabel 3, 4 og 5.

Tabel 3. Erhvervsfordeling København

Alle			Mænd			Kvinder		
Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel
1299	Almisselem	43,23%	169	Almisselem	31,77%	1130	Almisselem	45,69%
402	Pensionist	13,38%	87	Arbejdsmand	16,35%	327	Pensionist	13,22%
215	Spinder	7,15%	75	Pensionist	14,10%	207	Spinder	8,37%
158	Fattig	5,26%	69	Tømrer	12,97%	149	Fattig	6,03%
143	Syerske	4,76%	48	Skomager	9,02%	142	Syerske	5,74%
106	Tjenestefolk	3,53%	45	Skrædder	8,46%	106	Tjenestefolk	4,29%
101	Vaskekone	3,36%	9	Fattig	1,69%	101	Vaskekone	4,08%
96	Lever af sine Midler	3,19%	9	Lever af sine Midler	1,69%	87	Lever af sine Midler	3,52%
87	Arbejdsmand	2,90%	8	Spinder	1,50%	53	Opvartningskone	2,14%
69	Skomager	2,30%	7	Logerende	1,32%	52	Husholderske	2,10%
69	Tømrer	2,30%	5	Kromand	0,94%	49	Logerende	1,98%
56	Logerende	1,86%	1	Syerske	0,19%	40	Kromand	1,62%
54	Skrædder	1,80%				21	Skomager	0,85%
53	Opvartningskone	1,76%				9	Skrædder	0,36%
52	Husholderske	1,73%						
45	Kromand	1,50%						

Tabel 4. Erhvervsfordeling Købstæder

Alle			Mænd			Kvinder		
Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel
898	Almisselem	20,73%	90	Almisselem	9,72%	763	Almisselem	23,00%

527	Spinder	12,17%	61	Pensionist	6,59%	525	Spinder	15,82%
386	Pensionist	8,91%	59	Købmand	6,37%	313	Pensionist	9,43%
291	Logerende	6,72%	58	Daglejer	6,26%	236	Logerende	7,11%
265	Fattig	6,12%	55	Logerende	5,94%	228	Fattig	6,87%
220	Lever af Haandarbejde	5,08%	35	Skomager	3,78%	219	Lever af Haandarbejde	6,60%
162	Daglejer	3,74%	33	Fattig	3,56%	117	Syerske	3,53%
144	Lever af sine Midler	3,32%	27	Lever af sine Midler	2,92%	115	Lever af sine Midler	3,47%
118	Syerske	2,72%	27	Skrædder	2,92%	102	Daglejer	3,07%
103	Aftægtsfolk	2,38%	23	Snedker	2,48%	93	Aftægtsfolk	2,80%
103	Opholdende	2,38%	21	Tjenestefolk	2,27%	81	Opholdende	2,44%
93	Tjenestefolk	2,15%	18	Jordbruger	1,94%	70	Tjenestefolk	2,11%
67	Købmand	1,55%	18	Opholdende	1,94%	40	Betler	1,21%
51	Jordbruger	1,18%	16	Tømrer	1,73%	33	Jordbruger	0,99%
46	Betler	1,06%	15	Murer	1,62%	33	Vaskekone	0,99%
46	Skomager	1,06%	12	Tjenestekarl	1,30%	32	Væver	0,96%
39	Skrædder	0,90%	11	Matros	1,19%	28	Kromand	0,84%
39	Væver	0,90%	10	Arbejdsmand	1,08%	24	Jordemoder	0,72%
37	Kromand	0,85%	10	Fisker	1,08%	22	Husholderske	0,66%
36	Vaskekone	0,83%	9	Aftægtsfolk	0,97%	21	Bager	0,63%
28	Uforståelig	0,65%	9	Brændevinsbrænder	0,97%	20	Uforståelig	0,60%

Tabel 5. Erhvervsfordeling - Landsogne

Alle			Mænd			Kvinder		
Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel	Antal	Erhverv	Andel
6091	Almisselem	24%	1236	Aftægtsfolk	17%	5123	Almisselem	28%
4059	Aftægtsfolk	16%	921	Almisselem	13%	2820	Aftægtsfolk	15%
2106	Opholdende	8%	785	Gaardbeboer	11%	1544	Opholdende	8%
2063	Gaardbeboer	8%	622	Husmand med Jord	9%	1316	Inderste	7%
1789	Husmand med Jord	7%	548	Opholdende	8%	1272	Gaardbeboer	7%
1658	Inderste	6%	403	Bonde	6%	1163	Husmand med Jord	6%
1008	Spinder	4%	377	Tjenestefolk	5%	1003	Spinder	5%
874	Husmand uden Jord	3%	321	Inderste	5%	656	Husmand uden Jord	4%
754	Daglejer	3%	312	Daglejer	4%	435	Daglejer	2%
577	Tjenestefolk	2%	217	Husmand uden Jord	3%	413	Pensionist	2%
544	Bonde	2%	94	Pensionist	1%	290	Væver	2%

For Københavns vedkommende viste det sig, at der i alt kun var 16 forskellige erhvervskategorier hvoraf mændene endda var fordelt på kun 12 kategorier.

I købstæderne var der tale om 157 forskellige erhvervskategorier. Mændene var fordelt på 128 forskellige erhverv og kvinderne på 89 forskellige erhvervstyper.

Figurerne viser, at erhvervsfordelingen for mænd er mere jævn end for kvinder: de 10 hyppigste erhverv dækker for 51% af mændene hvorimod de 10 hyppigste erhverv dækker 81% af kvinderne.

I landdistrikterne dækker de 10 mest udbredte kategorier 82% af personerne, men her gælder det igen, at mændene har større variation i deres erhvervsmuligheder.

Da flertallet i denne undersøgelse udgøres af kvinder er deres erhvervsvalg/erhvervsmulighed bestemmende for det generelle mønster og det har derfor været vigtigt, at skelne mellem kønnene ved beskrivelsen af erhverv og øvrige forhold.

Konklusion

Ovenstående gennemgang viser, at det er muligt at finde mange detaljer og megen information om forskellige grupper i folketællingen. Der er stadig meget tilbage at analysere og det vil forhåbentligt også ske. I det foregående er vist nogle af de hidtil opnåede resultater og nogle af disse kan stadig undersøges endnu mere detaljeret. De væsentligste resultater, af hvad der nu er opnået, kan sammenfattes i nedenstående fem punkter.

- Andelen af enker og enkemænd udgjorde 49.441 personer svarende til 5,25 pct. af hele befolkningen. Flertallet i denne gruppe udgjordes af enker: 75 pct. En mulig forklaring kan være, at det var sværere for enker at blive gift igen end det var for enkemænd.
- Resultatet fra analysen af aldersfordelingen viser, at majoriteten var fra 60 år og opefter. Dette er næsten det samme for begge køn. Men når det drejer sig om fordelingen mellem kønnene for alderen 40 år og derunder er der store kønsforskelle. I denne gruppe var der dobbelt så mange mænd som kvinder: 12 pct. mænd i forhold til 6 pct. kvinder. En sandsynlig årsag er de mange kvinder, der døde i barselsseng.
- Analysen af husstandsfordelingen viser, at 11 pct. af enker/enkemænd boede alene. Det viser også, at flertallet ikke boede alene men enten sammen med slægtingen eller i store husstande som det for eksempel gælder for tjenestefolks vedkommende.
- Det er måske ikke overraskende at det største antal personer i husstande på 1 fandtes i København: 25 pct. mod 11 pct. i resten af landet. Det har endnu ikke været muligt at lave en undersøgelse af erhvervstypen for husstandsoverhovedet i disse husstande, hvor der er enker/enkemænd og det har endnu ikke været muligt at undersøge, hvor ofte en enke/enkemand var husstandsoverhoved - når der var mere end 1 person i husstanden.
- Krydstabuleringerne mellem alder og erhverv og mellem køn og erhverv og geografisk område viser store forskelle geografisk og mellem kønnene. Som nævnt tidligere, har overvægten af kvinder stor indflydelse på undersøgelsesresultatet. I byerne levede størstedelen af både mænd og kvinder af almisser men i landdistrikterne, hvor flertallet boede, var der flere mænd på aftægt end der var mænd, der levede af almisse.

Den generelle konklusion på undersøgelsen er, at der var store forskelle imellem kønnene: mænd giftede sig hurtigere igen, når en ægtefælle var død og de var generelt bedre stillede end kvinderne. Men ikke overraskende var en stor del i denne gruppe fattige og havde svært ved at klare sig. På den anden side beholdt mange i denne gruppe deres erhverv til en meget høj alder - og det var nødvendigt, da der ikke fandtes en generel pensionsordning eller andet til deres forsørgelse.